

A Jászberényi Városi Könyvtár GYŰJTŐKÖRI SZABÁLYZATA

Készült: Jászberény, 2016. április 25.

Jóváhagyta:

Kovács Péter, könyvtárvezető

GYŰJTŐKÖRI SZABÁLYZAT
Jászberényi Városi Könyvtár

A könyvtár feladata elsősorban Jászberény város, tágabb értelemben a Jászság lakosságának dokumentum- és információellátása, a kulturált szabadidő eltöltésének biztosítása, az olvasás népszerűsítése és az olvasási igények kielégítése.

A Gyűjtőköri Szabályzat célja, hogy meghatározza azokat az elveket, amelyek alapján a Jászberényi Városi Könyvtár gyűjteményének szervezése történik. A gyűjtemény az intézmény szolgáltatásának alapja, így a beszerzendő dokumentumok körének meghatározása csak a könyvtár által ellátott feladatok, valamint az intézmény székhelyének és vonzáskörzetének speciális tényezői alapján történhet.

1., A könyvtári terület hatályos jogszabályai:

A Könyvtárak működésével és működtetésével kapcsolatosan több törvény rendelkezik.

Könyvtári működés tekintetében a két legfőbb vonatkozó törvény a

- A helyi önkormányzatokról szóló törvény (2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól - http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100189.TV - és módosításai)
- Az úgynevezett *Könyvtári törvény* (1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99700140.TV és módosításai)

Ezen két fő törvényhez több rendelet is kapcsolódik, melyek befolyásolják a könyvtár működését. A Jászberényi Városi Könyvtár is ilyen speciális helyzetet képvisel, mivel a Könyvtár fenntartója egy Nonprofit Kft. Így annak működését befolyásoló törvényeket is figyelembe kell venni, ilyen az úgy nevezett *KKV törvény* (2004. évi XXXIV. törvény a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról - http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0400034.TV)

Kiemelendő még az *Adatvédelmi törvény*, melynek vonatkozó részeit a Könyvtárra is érvényesíteni szükséges: (2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról - http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100112.TV)

A könyvtár működését befolyásolja ezen túlmenően több törvény, melyeket itt csak felsorolunk: *Munka Törvénykönyve, Polgári Törvénykönyv; Tűzvédelmi törvény; Államháztartásról szóló törvény*, mindenkor aktuális *Költségvetési törvény*. Közvetlenül a könyvtár működését a törvények végrehajtására kiadott rendeletek befolyásolják.

Ezek:

- A *Nyilvános könyvtárak jegyzékéről szóló törvény*. a 64/1999. (IV. 28.) Korm. rendelet a nyilvános könyvtárak jegyzékének vezetéséről:

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99900064.KOR#lbj13param

- 19/2010. (IV. 23.) OKM rendelet a kulturális szakértői tevékenység folytatásának feltételeiről és a kulturális szakértői nyilvántartás vezetéséről

- 39/2013. (V. 31.) EMMI rendelet a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működéséről

- A kulturális miniszter és a pénzügyminiszter 3/1975.KM-PM számú együttes rendelete a könyvtári állomány ellenőrzéséről (leltározásáról) és az állományból történő törlésről szóló szabályzat kiadásáról

- 1/2000. (I. 14.) NKÖM rendelet a kulturális szakemberek szervezett képzési rendszeréről, követelményeiről és a képzés finanszírozásáról

- 22/2005. (VII. 18.) NKÖM rendelet a muzeális könyvtári dokumentumok kezelésével és nyilvántartásával kapcsolatos szabályokról

2., A könyvtár gyűjtőkörét, állománygyarapítását meghatározza

- Könyvtárhasználók igényeinek alakulása, változása.
- Új ismeretágak megjelenése.
- Információhordozók féleségének fejlődése.
- A Jászberényi Városi Könyvtárnak a könyvtári rendszerben elfoglalt helye, szűkebb környezetében betöltött szerepe.
- A Könyvtár elhelyezkedéséből adódóan a település és azt körülvevő terület, népcsoport (Jászság).

3., A könyvtári környezet, általános jellemzés

Jászberény Jász-Nagykun-Szolnok megye második legnagyobb települése, amely nagy ipari hagyományokkal rendelkezik. Az 1950-es évektől kezdődően komoly gépipari feldolgozó-beszállítói kör alakult ki. Ez a gépipari hagyomány a mai napig meghatározza a város gazdasági arculatát. Iparilag fejlett, de nem rendelkezik ipari parkkal, a város álláspontja e tekintetben az, hogy nem szeretne ipari parkot létrehozni, inkább a város szolgáltatásait fejlesztené úgy, hogy ezzel magánbefektetőket tegyen érdekeltté ipari park telepítésére. A térség egyik legjelentősebb hiányossága a közlekedési infrastruktúra nem kielégítő szintje. Az egyéni vállalkozók főként a mezőgazdaságból élnek. Az iparban meghatározó a feldolgozó jelleg, ezen belül is legnagyobb súllyal a gépipar rendelkezik.

Jászberény lakossága 2014-ben 26 622 volt. A népességszám 1980-ban volt a legnagyobb (31 402 fő), és azóta is folyamatosan csökken. Az utóbbi években Jászberény népessége a megye egészének lakosságához képest valamelyest kisebb mértékben fogyott. A népességfogyás az utóbbi évtizedben a korábbiakhoz képest a város esetében lassult, míg a környező településeken felgyorsult. Jászberény 20 év óta vándorlási pozitívummal rendelkezik, ami a város gazdasági, foglalkoztatási vonzerejét tükrözi.

Mind országosan, mind Jászberényben is jellemző az elöregedés. Saját kistérségi átlagához képest is idősebb Jászberény lakossága.

4.) A gyűjtőkör formai szempontból:

Írásos dokumentumok:

- *Könyv és könyvjellegű kiadványok*
- *Periodikumok (napilap, hetilap, folyóirat)*
- *Térképek*

Audiovizuális dokumentumok:

- *Hangzó dokumentumok (hanglemez, magnókazetta, CD-lemez)*
- *Hangos-képes dokumentumok (videofelvétel)*

Számítógépprogramok:

- *CD-ROM*
- *Multimédia-CD*

Egyéb dokumentumok:

- *Kéziratok (szakmai pályázatok, ügyviteli dokumentumok, jegyzőkönyvek)*

5.) A gyűjtemény tagolása, a gyűjtés tartalmi szintje és a használat módja

5.1. Kézikönyvtári állomány – teljesség igényével – nem kölcsönözhető:

- az általános- és szaklexikonok, enciklopédiák
- szótárak, adattárak, fogalomtárak
- térképek, atlaszok
- tudománytörténeti összefoglalók, monográfiák
- tankönyvek

5.2. Ismeretközlő művek – kölcsönözhető:

Az ismeretterjesztő irodalomnál figyelembe vesszük a felnőtt lakosság igényét és érdeklődését.

Teljesség igényével gyűjtjük a szakmai irodalomhoz tartozó alapszintű (szak)irodalmat, a helyismereti gyűjteménybe tartozó műveket; ajánlott olvasmányokat, a munkáltató eszközként használható dokumentumokat. A pályaválasztáshoz, továbbtanuláshoz kapcsolódó dokumentumokat, egyéb helyben különös érdeklődésre számot tartó szakirodalmi anyagokat.

Válogatva gyűjtjük az egyes tudományágakat népszerűsítő irodalmat (vallás, mitológia, illemtan), az Európai Unióval kapcsolatos ismeretanyagot és az informatika ismeretanyagát, továbbá minden főbb tudományág alapszintű anyagait mind a felnőtt korosztály, mind a gyermek korosztály részére.

5.3. Szépirodalom - kölcsönözhető

Teljesség igényével gyűjtjük a lakosság igényének megfelelő műveket. Külön válogatva a gyermek- és felnőtt szépirodalmi műveket.

Válogatva gyűjtjük:

- a regényes életrajzokat
- a történelmi műveket
- a kiemelkedő kortárs műveket
- a külföldi és magyar meseirodalom kiemelkedő alkotásait

5.4. Könyvtári szakirodalom - nem kölcsönözhető

A teljesség igényével gyűjtjük a feldolgozásához, gyarapításához, nyilvántartásához, szükséges dokumentumokat:

- a könyvtári feldolgozó munka szabályait
- a könyvtári összefoglalókat
- a könyvtári jogszabályokat, irányelveket
- a könyvtárhasználat módszertani kiadványait, folyóiratait.

5.5. Audiovizuális ismeretanyag - kölcsönözhető

Gyűjtjük a CD-ket, DVD-ket, tartalmukat tekintve vegyesen a könnyű és komoly műfajhoz kötődően (Pl: popzene, klasszikus zene, mesefilm, vígjáték, art- és művészfilmek)

Már nem gyűjtjük, de a könyvtár állományát képezik, a hanglemezek, hangkazetták, videofilmek, hangoskönyvek, diapozitívok, diafilmek, tekercses diafilmek.

Speciálisan kerül gyűjtésre és nem kölcsönözhető:

- a helyi kábel televízió hírműsorának anyagai - megőrzése, digitalizálása
- a településsel és a Jászsággal összefüggő helytörténeti jelentőségű mikrofilmek.

5.6. Periodikai gyűjtemény

Néhány fontosabb kiadványra (helyi újságok, országos napilapok) évente előfizetünk. Ezeket a kiadványokat a könyvtárban megőrizzük.

Egyéb folyóiratok, napilapok (Népszabadság, Nők Lapja, Bravo) előfizetése esetleges, őrzési idejük egy év.

(Tételes periodika gyűjtemény listát az 1. számú melléklet tartalmazza.)

5.7. Helyismereti gyűjtemény

Gyűjtjük a településen megjelenő és a településre vonatkozó újkori dokumentumokat.

Tartalmilag a természeti viszonyokkal, a gazdasági élettel, a társadalmi struktúrával, a politikai szervezetekkel, a közigazgatással, a kulturális élettel (irodalom, művészet, néprajz stb.), az életmóddal, az egyes intézményekkel stb. kapcsolatos dokumentumokat, tudományos és ismeretterjesztő műveket egyaránt beszerezzük.

A teljesség igényével gyarapítjuk a városra és a térségre (Jászság) vonatkozó lényeges információkat tartalmazó dokumentumokat, az olyan országos kiadványokat, amelyekben egyes tanulmányok vagy összefüggő részletek találhatóak a városról (évkönyvek, turistakalauzok, forráskiadványok stb.).

A helyi személyekkel kapcsolatos információkat tartalmazó dokumentumok szintén helyet kapnak a gyűjteményben.

A könyvtárunk történetével kapcsolatos kiadványok, munkatársak írásai, összefoglaló kézi- és gépiratok: beszámolók, bibliográfiák, ismertető, nagyobb rendezvények dokumentumai stb.

A különgyűjteményben helyük van a helytörténeti, honismereti, helyismereti tevékenységgel kapcsolatos általános módszertani tájékoztatóknak, kiadványoknak, bibliográfiáknak is.

A különgyűjteménybe tartozó dokumentumtípusok: könyvek, időszaki kiadványok (periodikumok), a városról szóló újságcikkek kivágatai, fénymásolatai, a rádió- és televízió műsorok gépelt szövegei, aprónyomtatványok, a jelentős kulturális események programjai, prospektusok, önkormányzati hirdetmények, kollektív szerződések, üzemi szabályzatok, kiállítás- katalógusok, művészi vagy stiláris értékükkel kiemelkedő meghívók stb., térképek, állóképek, a nyomdai úton készült, terjesztésre szánt képes levelezőlapok, grafikák, kéziratok, a könyv formátumú, bekötött kézi- és gépiratok, printelt szövegek: szakdolgozatok, pályamunkák, naplók stb. A gyűjteménybe tartoznak továbbá: hanglemezek és hangszalagok, videokazetták, CD-ROM-ok, web-források, másolatok (a fontosabb, nehezen hozzáférhető eredeti dokumentumokról).

Külön gyűjtjük a Jászság településein megjelenő folyóiratokat, kiadványokat, a Jászságra vonatkozó helytörténeti jelentőségű dokumentumokat.

6.) Időhatárok és nyelvi keretek

Gyűjtjük a Magyarországon, magyar nyelven megjelent kurrens dokumentumokat; időhatártól függetlenül és formai megkötésre való tekintet nélkül gyűjtjük a helyismereti dokumentumokat.

Válogatva gyűjtjük és szolgáltatjuk az angol, olasz, francia és német nyelven tanulását-tanítását szolgáló műveket, amelyek a nyelvismeret szinten tartását, a speciális szaknyelvi ismeret megszerzését segítik elő.

7.) Kihelyezett letét

Portelki letéti könyvtárunkban lévő állomány gyarapítása megegyezik a jelen dokumentumban leírtakkal, mely alól kivételt képeznek a helytörténeti dokumentumok.

A kihelyezett letéti állomány mellett forgó letéti állomány is biztosításra kerül a Portelki Könyvtár részére, mely állomány a Városi Könyvtár állandó, aktuális gyűjteményéből kerül kihelyezésre időszakosan.

A letéti állomány segíti a Portelek településen élők kulturált szabadidő eltöltését. A forgó letéti állomány kihelyezésének ciklusát a helyi igények döntenek el. Egy kihelyezés átlagos időtartama 2 hónap.

8.) Állományapasztás

A gyűjteményt folyamatosan gondozni kell, melynek szerves része az állományból történő kiiktatás is. Kényszerű kiiktatással járunk el, ha a dokumentum megrongálódott, elveszett, hiányzik.

A tervszerű állományapasztás történhet

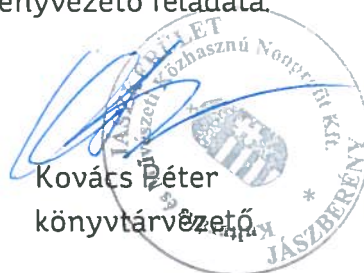
- tartalmi elavulás miatt
- ugyanazon mű újabb, korszerűbb kiadása jelenik meg
- használati igény teljes hiánya
- duplumok nagy száma
- gyűjtőkori módosulás miatt.

Az állományapasztásról a könyvtár *Selejtezési és Leltározási szabályzata* rendelkezik.

Záró rendelkezés

A könyvtár gyűjtőkori szabályzata a könyvtár szervezeti és működési szabályzatának melléklete. Naprakész állapotban tartása az intézményvezető feladata.

Jászberény, 2016. április 25.

Kovács Péter
könyvtárvezető

Melléklet: időszaki kiadványok (periodikumok) jegyzéke.

1. számú melléklet

Periodika gyűjtemény

S.sz.	Periodika cím	41.	Kertészet és Szőlészet
1.	168 Óra	42.	Kis Füles
2.	2000	43.	Kistermelők Lapja
3.	3K	44.	Koala
4.	Alföld	45.	Korall
5.	Autó-Motor	46.	Kortárs
6.	Bárka	47.	Korunk
7.	Blikk	48.	Könyvhét
8.	Bravó Girl	49.	Könyvtári Figyelő
9.	Burda	50.	Könyvtári Levelezőlap
10.	Chip	51.	Közgazdasági Szemle
11.	Cicc	52.	Kreatív ötletek
12.	Csodaceruza	53.	A Kutya
13.	Dörmögő Dömötör	54.	Ladányi Hírek
14.	Édes Anyanyelvünk	55.	Lakáskultúra
15.	Élet és Irodalom	56.	Látó
16.	Élet és Tudomány	57.	Magyar Építőművészet
17.	Életünk	58.	Magyar Hírlap
18.	Elixír	59.	Magyar Idők
19.	Esély	60.	Magyar Könyvszemle
20.	Eső	61.	Magyar Mezőgazdaság
21.	Eszmélet	62.	Magyar Napló
22.	Figyelő	63.	Magyar Narancs
23.	Filmvilág	64.	Magyar Nemzet
24.	Folkmagazin	65.	Magyar Nyelvőr
25.	Forrás	66.	Magyar Szemle
26.	Fórum	67.	Magyar Tudomány
27.	Földgömb	68.	Méhészet
28.	Hadtörténelmi Közlemények	69.	Minimax
29.	Heti Válasz	70.	Moldvai Magyarság
30.	Heti Világgazdaság	71.	Mozgó Világ
31.	Hitel	72.	Múzeum Café
32.	Hócipő	73.	Muzsika
33.	Holmi	74.	Műemlékvédelem
34.	Honismeret	75.	Műhely
35.	Irodalomtörténet	76.	Műút
36.	Jelenkor	77.	Művelődés
37.	Kabóca	78.	Művészettörténeti Értesítő
38.	Kalligram	79.	Nagyvilág
39.	Kapu	80.	Napsugár
40.	Kassai Figyelő	81.	NatGeo

82.	Nemzeti Sport
83.	Népszabadság
84.	Népszava
85.	Nők Lapja
86.	Országépítő
87.	Otthon
88.	Popcorn
89.	Prágai Tükör
90.	Praktika
91.	Rádiótechnika
92.	Rubicon
93.	Szabad Föld
94.	Századok
95.	Székelyföld
96.	Szépirodalmi Figyelő
97.	Színház
98.	Szivárvány
99.	Tapsi

100.	Természetbúvár
101.	Természet Világa
	Természetjáró Turista Magazin
102.	
103.	Tiszatáj
104.	Tört. Szemle
	Tudományos és Műszaki Tájékoztatás
105.	
106.	Új Forrás
107.	Új Könyvpiac
108.	Új Művészet
109.	Új Néplap
110.	Valóság
111.	Vigilia
112.	Zenekar
113.	Zeneszó
	Könyv, Könyvtár, Könyvtáros
114.	